

jemkov od aktivnih na penzijske, upokojeni nastavniki in uradniki ministrstva prosvete predajajo najskrajnejši bedi.

Predlog tov. P. Močnika (Mežiška dolina): 1. UJU naj izdela predloge: a) za cenitev naturalnih stanovanj, b) glede dotične izvršilne naredbe. 2. Za ponovno zahtevo primerne vodstvene nagrade, ki naj se vnese tudi v novi šolski zakon. 3. Zakonska določba glede brezplačnega zdravljenja v bolnicah naj se čimprej izvaja tudi v Sloveniji.

Tov. Ivan Dimnik stavi v debati sledeči predlog: Predsedniki okrajnih učiteljskih društev naj takoj zberejo konkretne slučaje od svojih članov, kaj naj se upošteva pri ocenjevanju naturalnih stanovanj, kdo naj bi jih ocenjeval itd. Posebni slučaji naj se navedejo s točnimi podatki, da se lahko vodstvo organizacije sklicuje nanje in jih citira pri svojih predlogih na višja mesta. Vodstvo organizacije iz vsega elaborata izdela svoj predlog, ki naj vsebuje zahteve učiteljstva glede vseh zadev, ki naj pridejo v poštev pri izvršilni uredbi glede ocenjevanja naturalnih stanovanj.

Litijsko okrajno društvo je stavilo predlog radi upoštevanja ugodnosti po pragmatiki (čl. 40. in 137.) za enorazrednice in radi dnevnic o priliki sklicanja okrajnih učiteljskih konferenc. Društveni predsednik tov. Janko Levstik utemeljuje predloge, ki se po kratki debati sprejmejo. Tov. Gnus predlaga, naj se pošlje resolucija na ministrstvo prosvete za otvoritev kredita za okrajne konference.

V razpravo pride predlog ljubljanskega učiteljskega društva v zadevi prispevkov okrajnih društev v fond ljubljanskemu in mariborskemu odseku za učiteljski naraščaj. Predlog se razdeli vsem okrajnim društvom, da se o njem izjavijo do pokrajinske skupščine.

Tov. Karel Mavrič (Ljutomersko društvo) stavi predlog, naj se ponovno urgira vpoklic našega zastopnika, referenta v ministrstvo prosvete.

Izjavi se zaupnica in zahvala predsedniku UJU tov. Milutinu Stankoviču za njegovo neumorno delo ob priliki uvrstitve učiteljstva po novem činovniškem zakonu. — Soglasni sklep se sporoči brzojavno.

Predlog ožjega sosveta glede pokrajinske skupščine.

(Poročevalec: Ivan Dimnik.)

Z ozirom na predloge raznih društev, da naj se manjvažni predlogi okrajnih društev ne razpravljajo na pokrajinski skupščini, posebno pa, da naj se ponovno ne razpravlja o vprašanjih, ki se ponavljajo od leta do leta, se je ožji svet na zadnji seji podrobno bavil z vprašanjem ureditve razprav na letošnji pokrajinski skupščini.

Prišel je do sledečih zaključkov: Z razpravami podrobnih predlogov se je začelo v brezplodne debate, ki niso rodile pozitivnih uspehov, vzele so pa mnogo časa. Razprave so radi tega izgubile na sistematični in programatičnem postopanju ter zaradi tega tudi niso rodile onih enotnih uspehov, ki bi jih morale imeti.

Da bo imela letošnja skupščina čimveč pozitivnega in nam bo dala programatične smernice za naše ravnanje in delovanje, je ožji svet sklenil predlagati širjemu sosvetu sledeči postopek:

1. Odsekom se odkažejo samo načelni predlogi okrajnih učiteljskih društev, o katerih je treba zavzeti principiarno skupno stališče.

2. Da bodo razprave v odsekih čimpozitivnejše in da bodo odseki pripravili programatična vprašanja za delegacijo in skupščino, naj se jim odkaže po programu še posebno temo, o kateri naj razpravljajo. Referenta je določiti že vnaprej, da izdela referat in eventualne smernice za resolucije.

3. Teme vseh razprav v odsekih se objavijo v dnevnem redu skupščine in je pozvati delegate, da se udeležijo odsekovih sej in razprav. S tem bodo delegati tudi med odsekovimi sejami plodonosno izrabili čas na skupščini in pripomogli skupni in enotni idejni orientaciji.

4. Na podlagi referata se v vsakem odseku razvije debata in se končno postavijo na podlagi v referatu podanih misli in debate kratke resolucije, kot smernice za delovanje članstva in vodstva organizacije v dotičnem vprašanju.

5. Te resolucije potem delegacija še lahko izpremeni, ker o njih razpravlja, in jih sprejme.

6. Na glavni skupščini se te smernice celotno samo prečitajo in brez debate odobre.

Ožji svet se je tudi že posvetoval o najaktualnejših programatičnih vprašanjih, ki naj bi se stavila na dnevni red odsekov in skupščine. Določil je sledeče razprave in referente, ki naj se jih naprosi, da prevzamejo poročila v odsekih:

1. Narodno - prosvetni odsek: Organizacija šolskih odrov in naših knjižnic. (Tov. Fr. Ločniškar).

2. Odsek za obmejno šolstvo in neodr. ozem.: Položaj obmejnega šolstva in nujni koraki za odpo- moč. (Tov. A. Hren).

3. Tiskovni odsek: Naš tisk in naše naloge za osvojitve javnega mnenja. (Tov. Iv. Dimnik).

4. Gospodarski odsek: Naše gospodarske ustanove in moralna podpora s strani organizacije. (Tovariš Rado Grum).

5. Kulturno pedagoški odsek: Organizacija kulturnega gibanja našega stanu. (Fran Martinc, nadučitelj, Št. Janž Dr. polje p riPtuju).

6. Odsek za naraščaj: Vzgoja našega stanovskega naraščaja za iz- venučno delovanje učiteljstva. (Tov. Andrej Škulj).

7. Obrambno - pravni odsek: Posebni disciplinarni predpisi za učiteljstvo, po čl. 170. uradniškega zakona. (Tov. A. Gnus in tov. H. Šumer).

8. Stanovsko in šolsko-politiški odsek: Najnujnejše smernice za poslovanje naše organizacije. (Tov. R. Dostal).

Za glavno skupščino:

1. Prvo razpravo in referenta se je pustilo odprto, da ga določi širši svet.

2. Nadzorstvo in nadzorniki osnovnih in meščanskih šol. (Tov. Lj. Potočnik, nadučitelj v Štorah).

Predlog: Prosim, da se širši svet izjavi o predlogu ožjega sosveta in ga izpopolni.

V slučaju, da širši svet predlog sprejme, naj vsak predsednik opozori delegate, da se udeleže razprave v kateremkoli odseku in naj potem o razpravi poročajo pri prvem zborovanju okrajnega učiteljskega društva. Katero društvo ima po več delegatov, naj se delegati dele po odsekih in tudi predsedniki naj se udeleže delovanja v odsekih.

Širši svet je sklenil: Pokrajinska skupščina se vrši dne 5. in 6. julija t. l. Določitev kraja se prepusti ožjemu sosvetu, ki naj se tozadevno sporazume z dotičnim okrajnim učiteljskim društvom. Tudi za drugo temo na glavni skupščini se je prepustila odločitev ožjemu sosvetu. Za 5. točko v odsekih je bil predlagan tov. Martinc, za 2. točko glavne skupščine tov. Lj. Potočnik. V ostalem je bil v celoti sprejet predlog referenta.

Ob pol 14. uri zaključil tov. poverjenik lepo uspelo sejo širjega sosveta. Parlamentarni potek zborovanja je ponovno pokazal, kako potrebne so take seje širjega sosveta, kjer se da o podrobnih stanovskih vprašanjih še bolj intenzivno razpravljati kot na delegacijah in pokrajinskih skupščinah. Zato naj skrbijo okrajna društva, da bodo v bodoče res vsa zastopana, bodisi po svojih predsednikih, ali po kakem drugem zastopniku društva.

R. D.

Nove draginjske doklade.

II. kategorija:

učitelj(ice) in otroške vrtnarice z maturo na učiteljsku.

Službena leta	Položajna grupa	Mesečna draginjska doklada	
		II. drag. raz.	III. drag. raz.
1. — 14.	5., 4. in 3.	900 Din	800 Din
15. — 20.	2.	1000 Din	900 Din
21. naprej	1.	1100 Din	1000 Din

III. kategorija:

otroške vrtnarice in učit. žen. roč. del brez mature.

Službena leta	Položajna grupa	Mesečna draginjska doklada	
		II. drag. raz.	III. drag. raz.
1. — 15.	4., 3. in 2.	800 Din	750 Din
16. dalje	1.	900 Din	800 Din

Pripombe k tabelam.

Te draginjske doklade so veljavne od 1. maja 1924.

Doklade so veljavne samo za prevedene učitelje; za upokojence izide posebna draginjska uredba.

3. Uvrstitev je razvidna iz službenih let, ki so na prvem mestu v tabeli in položajnih grupah, v katere je vsakdo uvrščen po dekretu.

4. V II. draginjski razred spadajo v Sloveniji: vsa mesta in kraji, kjer so okrajna glavarstva; v III. draginjski razred, vsi ostali kraji.

5. Draginjska doklada za ženo znaša 150 Din na mesec. Ne pristoji možu, če je žena drž. uradnica ali upokojenka.

6. Draginjska doklada za otroke znaša po 150 Din na mesec za vsakega otroka.

7. Poročene učiteljice prejemajo le polovične draginjske doklade.

Vse organizirane tovarišice in tovariše, ki imajo kakršnokoli vprašanja k tabelam in o drugih zadevah, naj takoj sporoče svoja vprašanja, da jim odgovorimo v listu.

Stare in nove draginjske doklade.

(Primerjalne tabele.)

II. kategorija:

učitelj(ice) in otroške vrtnarice z maturo na učiteljsku.

Službena leta	Mesečna draginjska doklada									
	II. drag. razred			III. drag. razred						
	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Razlika	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Razlika				
1. — 6.	780	120	900	900	—	720	00	780	800	+ 20
7. — 14.	840	150	990	900	— 90	780	00	840	800	— 40
15. — 20.	840	150	990	1.000	+ 10	780	00	840	900	+ 60
21. — 27.	840	150	990	1.100	+ 110	780	00	840	1.000	+ 160
27. dalje	900	270	1.170	1.100	— 70	840	150	990	1.000	+ 10

III. kategorija:

otroške vrtnarice in učit. žen. roč. del brez mature.

Službena leta	Mesečna draginjska doklada									
	II. drag. razred			III. drag. razred						
	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Razlika	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Razlika				
1. — 15.	510	—	510	800	+ 290	510	—	510	750	+ 240
16. dalje	510	—	510	900	+ 390	510	—	510	800	+ 290

Vestnik za učiteljski naraščaj.

NASVET NAJMLAJŠIM TOVARIŠEM.

(V Dalmaciji!)

Zopet se bliža šolsko leto kraju in vstopilo bo v učiteljski stan večje število najmlajših članov. Treba si bo poiskati službe, kar pa postaja z ozirom na malo število prostih učnih mest vedno težje. Ob tej priliki je torej umestno, da opozorim svoje bodoče tovariše na nekaj.

Pogledati je treba preko plotu ožje domovine, tja med brate Srbe in Hrvate, kjer ni šolstvo na tako visoki stopnji kot v Sloveniji. To sta predvsem Dalmacija in Bosna in Hercegovina. Tu vlada precejšnje pomanjkanje učiteljstva in bi bili slovenski učitelji z odprtimi rokami sprejeti. Čudno, da je po petletnem bivanju v osvobojeni domovini tako malo slovenskih učiteljev odšlo v te kraje. Vzrok bo menda v tem, da vlada med Slovenci o teh krajih precej nejasnih, da ne rečem krivih pojmov. Govori se često o nekem divjaštvu, nekulturi itd. Naš bratski narod je ohranil tu v mnogem svoje stare običaje, marsikje igrajo »gusle« isto vlogo kot knjiga, a vse to ni na škodo narodovemu značaju. Trdil bi celo nasprotno, kajti narod je fizično in duševno zdrav, dober, iskren in prirodno inteligent; vsa svojstva, ki mu zagotavljajo lepo bodočnost. Zato bo vsakemu mlademu učitelju med njim življenje prijetno in kdor pozna pravo taktiko, bo z njim prav lahko izhajal. Narod je povsod napram učitelju ustrežljiv. Poučno in koristno je za mladega učitelja, da spoznava tako zanimiv narod, njegove običaje in predvsem njegov jezik. Že radi samega jezika, ki se ga naučiš mimogrede, se izplača, da gre vsakdo za par let med brate Srbe in Hrvate.

Jasno je, da se ne more zahtevati tu velikih udobnosti in se mora vsakdo zadovoljiti z vsem priprostim in enostavnim. A to naj nas, tovariši, ne ovira! Mislim, da med vami ni mehkužcev in da je še mnogo takih, pri katerih ideali prevladujejo v duševnem življenju. Vi ste mladi, pred vami leži življenje, ki hrka, obliči, lomí in razbija. Doma, kjer stojite pod raznimi vplivi, ki vam onemogočajo svobodni razvoj vaše osebnosti, vas ne more življenje tako izrazito razviti, kakor na tujem. Zato vsi, ki čutite v srcu pogum in moč, vrzite se tja v sredino življenjskega toka, ki vas ne bo zdrobil, ako niste iz stekla, temveč izklesal iz vas

prave osebnosti, ki jih rabimo za bodočnost. Ako bodo za koga morda težki prvi dnevi, bo znal pozneje ceniti ta čas, ki mu je razvil moč in oblast nad samimi seboj.

Te besede naj vam služijo v resno premišljanje.

Vaš tovariš Slovenec-Dalmatincec.

Splošne vesti.

ZA POLNE DNEVNICE POROČENIH UČITELJIC.

Z velikim zadovoljstvom smo zasledovali razplet rešitve tega vprašanja, saj je tvorilo to vprašanje eno onih zahtev, ki smo jih postavili v slednjo našo spomenico in ki je postala tudi zahteva vsega organiziranega državnega uradništva.

Samo preden se je dalo pojasniti to socialno krivično odmero na merodajnih mestih. Končno je uspelo, in je finančni minister obljubil, da bo uredil to vprašanje, če bo dana finančna možnost za to. Pozneje je na to popolnoma pristal in je dal zadevo tudi publicirati, tako da smo bili trdno uverjeni, da se končno rešimo tega vprašanja.

V resnici je bilo to vnešeno v načrt draginjske uredbe, a kako? Člen 11. se je prvotno glasil:

»Ako sta mož in žena v aktivni državni službi v istem kraju, in to v 3. draginjskem razredu, ne moreta prejemati polne osebne doklade. Ena se zniža za polovico.«

Z drugo besedo se to pravi, da dobe poročene učiteljice na deželi polovične dnevnic, v mestih pa cele.

Ko je izvršilni odbor UJU to zaznal, je šel takoj 18. t. m. korporativno k ministru prosvete, da protestira proti taki uredbi in je zahteval, da naj se vsem poročenim učiteljicam priznajo polne dnevnic. V največje presenečenje vsega odbora pa je minister prosvete izjavil, da je ministrski svet na seji prej ta dan izpremenil ta člen tako, da prejemajo vse poročene državne uradnice polovične dnevnic.

V imenu vsega organiziranega učiteljstva je na to izjavo ponovil predsednik UJU razloge, ki opravičujejo zahtevo poročenih učiteljic ter je v imenu vsega učiteljstva izrazil nezadovoljstvo nad tako odločbo in podal primeren protest v imenu Udruženja Jugoslovanskega Učiteljstva.

Zadnja »Narodna Prosveta« odločno nadaljuje boj zoper to krivico.

— **Poverjeništvu UJU v Ljubljani je obnovilo vse svoje zahteve** za katere se je potezalo v zadnjem času, in ki še niso rešene ter jih je predložilo novemu ministru prosvete g. Svetozarju Pribičeviću. Med drugim se je zavzelo tudi za to, da prenese minister prosvete v večjem obsegu po čin. zakonu več pravic na šefa prosvetnega oddelka v Ljubljani, tako tudi dopuste do 40 dni i. dr. Kakor doznajemo, se je zahtevi Pov. UJU v polni meri ugodilo in je tako dovoljenje že izdano. Opozarjamo vse člane, naj zatorej udobnosti dopustov izrabljajo le v nujnih slučajih, da se izognemo očitku zlorabe, ter da se nam s takim postopanjem ne otežkoči utemeljevanje takih naših zahtev. Med drugim se je Pov. UJU tudi odločno zavzelo za izplačilo dinarskih penzij onim 55 upokojencem iz leta 1919.

— **Rešitev izplačila dinarskih pokojnin upokojencem iz leta 1919.** Dolgotrajni vztrajni borbi se je posrečilo doseči rešitev prevoda na dinarske plače upokojencem iz leta 1919, med 23. julijem 1919 in 1. septembrom 1919. Prizadetih je bilo 55 slovenskih učiteljev, od katerih so žal med tem že 4 umrli. Pov. UJU je po posredovanju g. nar. posl. J. Reisnerja dosseglo ugodno rešitev te zadeve, a s tem še ni bilo rešeno izplačilo. Glede tega je Pov. UJU sedaj posredovalo pri ministru prosvete g. Svet. Pribičeviću. Kakor doznajemo, je sedaj dobila finančna delegacija v Ljubljani že tozadevno odločbo in je s tem to vprašanje stopilo korak naprej in se bliža svoji končni rešitvi. Seveda sta pri tem še dve stopnji, t. j. izplačilo dinarskih penzij in izplačilo razlike za nazaj.

— **Draginjske doklade za upokojence.** Finančni minister dr. Stojadinović je izjavil o novih draginjskih dokladah uradnikom, da se je dala le na ta način hitro rešiti ta v resnici neodložljiva zadeva. Ker je podala vlada ostavko, se ne more baviti z vprašnji, ki zahtevajo daljšo proučevanje in razpravljanje. Zato je s hitro uredbo začasno uredila prejemke aktivnim državnim nameščencem. Doklade upokojencem se niso mogle urediti s to naredbo. Potrebno je, da se njihovo vprašanje uredi s posebno uredbo, ki mora

priti pred finančni odbor skupščine; ker pa parlament ne deluje, se je morala ta zadeva zaenkrat odgoditi. Odložiti se je morala tudi rešitev vprašanja o podpori invalidov, kakor tudi o prejemkih duhovnov. V najkrajšem času se predloži ministrskemu svetu trije tozadevni zakonski predlogi. Izplačilo invalidom bo vlada vsekakor kmalu sama rešila, ker je dobila zato potrebno odobrenje od narodne skupščine s finančnim zakonom.

— **Kaj bo z izplačilom difference za nazaj**, od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924? Glede razlike prejemkov državnih nameščencev po starem in novem zakonu, t. j. za čas od 1. oktobra 1923 in 1. maja 1. l., s katerim dnem stopijo nove draginjske doklade v veljavo, je izjavil dr. Stojadinović, da vlada ni mogla trenutno rešiti te zadeve, ker predstavlja ogromen izdatek. Zato je bil izpuščen člen 29. uredbe o draginjskih dokladah. S posebno naredbo se bo rešilo vprašanje naknadnega izplačila razlike. To naredbo bo izdala vlada v najkrajšem času.

— **Vsi člani UJU dobe legitimacije.** Izvršilni odbor UJU v Beogradu je sklenil na seji dne 29. marca t. l., da izda enotne članske legitimacije za vse člane UJU.

— **Okrajna društva**, ki na zadnji seji niso prejela centralnih pravil UJU in predlogov našega poverjenišva, naj javijo z dopisnico strokovnemu tajništvu.

— **Neorganiziran »Slovenčev«** podlistkar je s persifliranjem konferenčnega referata pokazal sebe v vsej nagoti in ignorantstvu. Ravna se najbrže po onem Slomškarskem reku: za malo denarja malo muzike. Bolje bi bilo, da bi ne delal po »Slovencu« svojemu ignorantstvu vode.

— **Mladina petrazredne ljudske šole v Komendi** je nabrala za neodrešeno deco 519 Din za piruhe. Odlikovala se je posebno mladina 5. razreda, ki je sama nabrala lepo vsoto 300 Din. Ako bo naša mladež na ta način povsod skrbela za neodrešene bratce in sestrice, potem gotovo pride skoro čas, ko si bomo v odrešeni domovini podali roke v bratski objem. Na delo za neodrešeno mladež in zmaga je gotova!

— **Opozorjamo na nove knjige, ki so izšle v založbi Učiteljske tiskarne in so označene v ogiasu zadaj z debelimi črkami.**

Učiteljski pravnik.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA UREDNIŠTVU »UČIT. TOV.«

(Odgovarjamo le organiziranim članom.)

1. Razvrstitev in prevedba se je izvršila po stanju, kakršno je bilo 1. septembra 1923.

2. Pri uvrstitvi so upoštevana samo cela leta do 1. septembra 1923, meseci in dnevi niso vzeti v obzir, a to ne znači, da so izgubljeni.

3. Oni, ki jim pripade višja položajna plača, stanarina ali osnovna plača po 1. septembru 1923 dobe drugo rešenje in prevod na višjo plačo, ki se jim izplačuje od dneva, ko jim pritiče.

4. Povišice se izplačujejo po čl. 262. finančnega zakona za l. 1924/25. 1. julija in 1. januarja vsakega leta za vsako polovico leta za nazaj.

5. Nova rešenja o povišici se ne bodo izdajala dokler se ne izvede izplačilo novih plač po sedanjem rešenju.

6. Pri uvrstitvi je upoštevati uradniški zakon, ne sme se pa pozabiti na določbe razvrstilne uredbe.

7. Okrajni šolski nadzorniki so uvrščeni kakor učitelji, ker niso definitivni.

8. Formalne pogreške v dekretih bo popravilo uradnim putem ministrstvo, zoper načelne je pa vložiti pritožbo na Državni Svet tekom 30 dni po vročitvi dekreta.

9. Če se vam je naravno stanovanje, ki se sedaj odmerja na podlagi odredbe prosvetnega oddelka, previsoko zaračunalo, pritožite se zoper to na oddelek za prosveto v Ljubljani in navedite razloge. Zahtevajte novo cenitev!

10. Diference med vrednostjo naravnega stanovanja in pripadajočo stanarino po zakonu, dobi vsakdo izplačano.

11. Po čl. 282. finančnega zakona za leto 1922/23. se zaračunajo dvojno službena leta le dobrovoljcem, in sicer le v pokojnino.

12. Osnovna plača se zvišuje na 3 leta, tako da s končanem 30 letom doseže vsakdo najvišjo stopnjo plače. Potem mu pripade 15% povišek na osnovno plačo, ki se šteje s končanem 32. službenim letom v pokojnino, ker velja za učiteljstvo 32-letna službena doba.

13. Draginjska doklada za ženo je 150 Din mesečno, druge doklade ni.

14. Položajna plača je zamišljena tako, da bi jo dosegel uradnik le tedaj, če doseže dotični čin ali položaj. N. pr. pri vojaštvu, kadar postane poročnik, kapitan, major itd.; pri učiteljstvu, kadar postane nadučitelj, nadzornik itd. Ker se pa pri učiteljstvu ne da urediti teh plač po položajih, ali bi bilo to zelo komplicirano, je urejeno napredovanje tudi v položajnih plačah avtomatično, tako da doseže vsakdo vse položajne grupe. Po koliko let mora biti vsakdo v vsaki položajni grupi, je razvidno iz tabele, ki smo jo prinesli v 15. številki »Učit. Tov.«

(Na druga vprašanja odgovorimo v prihodnjih številkah.)

— **§ Učiteljstvo z naravnimi stanovanji: pravica do stanarine po čl. 39. zakona o civilnih uradnikih.** Prosvetni oddelek za Slovenijo, Stev. 4694. Ljubljana, dne 29. marca 1924 je izdal sledeči odlok: Člen 39. zakona o civ. uradnikih določa, da imajo učitelji osnovnih in meščanskih šol, ki uživajo naravna stanovanja, pravico do stanarine, ki jo določa zakon, le v toliko, za kolikor je vrednost dotičnega stanovanja, ustanovljena po krajevnih razmerah, manjša kot stanarina, ki bi jim v primeru, da bi ne imeli naravnega stanovanja, po zakonu pripadala. Da bo zamogel prosvetni oddelek v teh slučajih stanarino po novem zakonu pravilno odmeriti, se naroča naslovu, da nemudoma predloži natančen seznam vseh onih učiteljskih državni ali samoupravnih teles. Obenem je navesti sestojne dele posameznih stanovanj in ali je dotično stanovanje v šolskem poslopiju ali izven šole. Ako so v okraju ta stanovanja že cenjena, je navesti tudi njihovo vrednost, t. j. letoletno najemnino v dinarjih, ki bi jo najemnik po krajevnih razmerah moral plačevati. V tem slučaju je navesti tudi organe odnosno komisijo, ki je vrednost stanovanja cenila. — Če pa naravna stanovanja učiteljstva v tamošnjem okraju še ne bi bila uradno cenjena, naj naslov nasvetuje z ozirom na lokalne razmere, na kak način bi bilo najprimernejše in najtočneje ugotoviti vrednost naravnih stanovanj.

— **§ One, ki prosijo za pokojnino opozarjamo**, naj pišejo svoje prošnje v latinici in ne v cirilici, ker grede vse cirilske prošnje v oddelek za Srbijo in zaradi tega tudi ne morejo biti takoj rešene. Torej prošnje pisati v slovensčini in v latinici, iz administrativnih ozirov. Vsakdo naj sporoči to tudi po dopisnici g. dr. Janko Lokarju, inspektorju v ministrstvu prosvete (Beograd, Ministrstvo prosvete), ki bo posredoval, da bodo prošnje takoj rešene. S tem se bo izplačilo pokojnin pospešilo. 65-letniki naj za enkrat ne vlagajo nobenih prošnji.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina in darila: Posojilnica v Mariboru 500 Din; učiteljsko društvo za šoštanjski okraj 360 Din; Čeh Branimir, Wudler Rudolf, Zotter Pavla, učiteljstvo v Petrovčah 30 Din; za »Ganglov kamen« so darovali: Lutar Štefan, nadučitelj v Črensovcih (Prekinurje), 25 Din; Nagy Evgen, nadučitelj v Domanjšovcih (Prekmurje), 50 Din; učiteljstvo deške osnovne šole III. v Mariboru 40 Din; Šetina Hel., uč. in Viher M., učit. v Apačah, 50 Din; Novak Ružica, učit. v Mariboru obveznico 7% državnega posojila à 100 Din; Žel Janko in Marijanica, nadučitelj in učiteljica v Apačah 2 obveznici à 100 Din, to je 465 Din; skupaj z zadnjich izkazanimi 6982 Din = 7447 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala! — Tovariši in tovarišice, spomnite se 1. maja izdatno »Učiteljskega doma«! Vzglejte se na tovariših, ki darujejo za »Učiteljski konvikt« v Ljubljani! Hajd za njimi!

— **g Ganglov kamen za učiteljski konvikt v Ljubljani.** Za pirhe kot Ganglov kamen je poslala tov. Jadviga Malovrhova z Ježice obveznico 7% državnega posojila za Din 100. Hvala lepa! Prav lepi pirhi! — Učiteljstvo deške in dekliske šole v Kamniku Din 125. Poglejte, koliko se doseže z združenimi močmi! Tovariše nadučitelje in tovarišice nadučiteljice prosim, da se postavijo na svojih šolah na čelo darovanju med učiteljskim zborom. — Učiteljsko društvo za radovljiški okraj Din 400. To vrlo društvo se v polni meri zaveda svoje naloge. Pred letom je poslal tov. E. Schiffrer z Jesenic Din 5000 za »konvikt« in letos je pa nakazalo to društvo za pirhe kot Ganglov kamen Din 400. »To so fantje, vsi od fare, vsi za Ganglom pojdejo.« — Današnji izkaz: Din 625; zadnjich izkaza-

nih Din 14.497; skupaj z današnjim izkazom: Din 15.122. Zopet nov dinarski tisočak prekoračen! Če bo darežljivost učiteljsva tako dosledno naraščala, bodo imeli učiteljski otroci kmalu svoj dom v Ljubljani. »Dom je najlepše, kar ima človek; doma je pokoj in jasno nebo s solncem podnevi, s sanjami ponoči.« (E. Gangl: »Beli rojaki«). — Jakob Dimnik, blagajnik.

— **Članarino za učiteljski konvikt za l. 1924.** so plačali tovariši: Ferdo Juvanec, nadučitelj v Ljubljani, Din 10; Fran Kavčič, nadučitelj v pok. pri D. M. v Polju, Din 10; Vendelin Sadar, učitelj v Ljubljani, Din 10. — Strelci, naprej! — Jakob Dimnik, blagajnik.

— **g Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam v Ljubljani.** Občni zbor za poslovno leto 1923. se je izvršil 16. aprila 1924. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da ima društvo 77 članov in da podpira 33 vdov, 9 sirot po očetu ter 5 sirot po očetu in materi. Društveno premoženje znaša 30.922.63 Din.

Književnost in umetnost.

— **Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam.** Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica, št. 6.

Nove knjige in druge publikacije.

— **kpl Ljubezen in sovraštvo.** Moja pot preko cvetočih in krvavih poljan. Slike iz svetovne vojne. Spisal Rado Pavlič. Založila Učiteljska tiskarna. Cena trdo vezani knjigi 92 Din.

Ocene.

— **k Ljubezen in sovraštvo.** Spisal Rado Pavlič. Moja pot preko cvetočih in krvavih poljan. Slike iz svetovne vojne. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 496. Cena trdo vezani knjigi Din 92.

Skrbno in z veliko marljivostjo sestavljena knjiga, ki je kakor namenoma izšla k desetletnici izbruh svetovne vojne, je razdeljena v dva dela in obsega 125 slik. Vsaka slika je sama zase zaokrožena celota, vendar pa le posamezen člen dolge verige. Delo je posvečeno Čehu Horaku, ki je bil pisatelj najboljši vojni tovariš, ki pa na žalost ni čakal velikega dne naše Svobode. Posvetilu sledi kazalo z naslovi posameznih slik, na koncu sta dodana alfabetska seznama osebnih in krajevnih imen, ki so omenjena v knjigi. Lepo delo krasi 33 izvršnih fotografskih posnetkov.

Pisatelj, ki se je prvi dan mobilizacije moral ločiti od ljubljene družine in ki je tičal v vojaški sukni do propada Avstrije, popisuje v prvem delu, ki obsega četrtino obširne knjige, svoje doživljaje in opazovanja v ozadju, kjer je po srečnem naključju ostal celo prvo leto. V drugem delu pa nam slika dogodke, ki so se odigravali okoli njega na različnih frontah.

Kot rdeča nit se vlje skozi vse delo njegovo trpljenje in duševni boji v avstrijsko uniformo oblečenega jugoslovenskega častnika, ki mora v boj proti tistim, h katerim ga vleče srce, in ki pričakuje rešitve iz suženjstva v propasti centralnih držav. Knjiga je slavošpev Srbije in njenim neustrašenim borcem, o katerih je pisatelj prepričan, da bodo s hrabrostjo, ki so jo priznavali celo Nemci, rešili zasužnjene brate in združili vse jugoslovanke dežele pod belim orlom. Delo je, reči bi, visoka pesem v slavo našim vrlim bratom iz zelene Bosne in kršne Hercegovine, s kruto silo od srbskega telesa odsekane delu, ki so ga avstrijski trinozi z vsemi peklenjskimi silami hoteli spraviti s sveta. Je pa tudi priznanje našim sotrpinom pod mačevo Avstrijo, našim Čehom, zlasti njihovim odličnim sinovom, ki so služili v bosanskih polkih.

Romane slika pisatelj kot hrabre vojake, ki so se posebno v nekaterih odsekih z neverjetno žilavostjo branili. Celu Italijanom priznava uspehe za skupno stvar, dasi njihove hrabrosti ne more preveč pohvaliti. Nemce nam predstavlja take, kakršni so bili v resnici, in navaja na različnih mestih nekaj njihovih barbarstev, izvira jočih iz brezmejnega sovraštva.

Da pripovedovanje ne bi bilo preveč dolgočasno in monotono, je vpletenih, zlasti v prvem delu, nekaj zanimivih ljubezenskih dogodbc, ki se čitajo kot kake anekdote in ki pričajo, kako je posegla bojna vihra tudi preko strelnih jarkov in razrabljala stroge predpise družbe in morale. Nekaj slik je posvečenih spominu pisateljevih bojnih tovarišev in prijateljev, ki so z njim vred trpeli in upali, od katerih pa mnogi niso čakali ureditve svojih nad.

Pisatelj, idealista ki gre skozi realno življenje, navdaja širokogrudna ljubezen do žene, otrok, bratov in sester, očeta in matere, prijateljev in tovarišev, znank in neznanek, ki jih sreča na svojih poti, do narave, do planin, ki so lepe povsod, a najlepše doma, ljubezen do vsega, kar ga obdaja in želja, da bi ta ljubezen zavladala vse povsod in izpodrinila sovraštvo, ki rodi toliko gorja. Kljub vsemu je srečen, kamor pride, najsrečnejši pa je, ko se vrne zopet k svojim dragim, tem srečnejši, ker so se uredile njegove sanje.

V zanimivo pisani knjigi bo vsakdo našel nekaj mest, ki ga bodo gotovo zanimala in ki bodo blizu njegovemu srcu. Ker se popisani dogodki vršijo večinoma na jugoslovanjskih tleh, bi bilo želeli, da si vsak nabavi novo delo iz vojne literature.

Iz naše stanovske organizacije.

Pisarna strokovnega tajništva.

STROKOVNO TAJNIŠTVO našega poverjenišva posluje odslej stalno

in sicer ZA STRANKE vsak dan od 10.—12. in od 15.—17. ure, izven nedelj in praznikov. Tajništvo daje vsem organiziranim članom UJU in naprednim organizacijam informacije v stanovskih, šolsko-političnih, administrativnih in splošnih prosvetnih vprašanjih. Za pisane informacije je priložiti znamke za odgovor.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v soboto, dne 3. maja t. l. v Apačah z začetkom ob pol 10. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. Poročilo o občnem zboru »Učiteljskega doma« v Mariboru in o seji širjega sosveta v Celju. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. 5. Bijoški razvoj živalstva. Poroča tov. Ivanjšič. 6. Slučajnosti. Udeležba je obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Pol ure pred zborovanjem, torej točno ob 9. uri se vrši odborova seja, katere se razen odbornikov naj udeležijo tudi njih namestniki in oba pregledovalca računov. Vse šolske voditelje prosim, da do takrat od vseh članov poberejo vsaj polletno članarino za tekoče leto in morebitne zadržanke iz lanskega leta ter jih izročijo društvenemu blagajniku! — Predsednik.

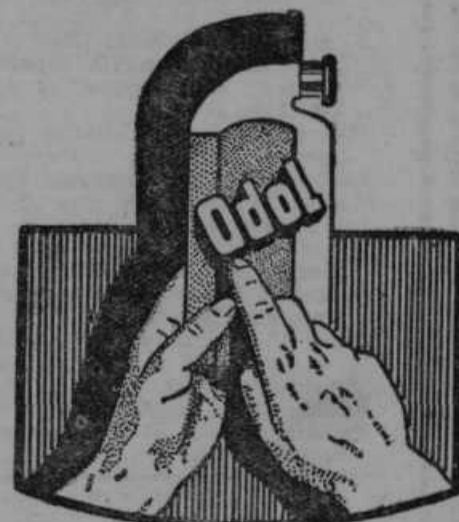
— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 3. maja t. l. ob 10. uri v mali dvorani »Narodnega doma« v Mariboru. Dnevni red: I. 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo predsednika. 4. Predlogi. 5. »Produktivni zgodovinski pouk s posebnim ozirom na domači kraj«, obravnava tov. M. Vauda. — II. Ogledovanje mestnega muzeja mariborskega ob pol 2. uri popoldne pod strokovnim vodstvom. — III. Zvečer koncert ženskega zbora učiteljskih v Götzovi dvorani. — Šolski voditelji se opozarjajo na odlok višjega šolskega sveta. Fink l., št. 31.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** zboruje v soboto, 3. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v Sodražici. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Predavanje tov. Vrbiča: O čebeloreji. 3. Seja širjega sosveta pov. UJU v Celju, poroča A. Završnik. 4. Občni zbor društva. Zborovanje je velike važnosti radi našega društva samega, obenem pa informativno glede naše organizacije sploh, zato je udeležba obvezna, sicer opravičilo. Kosilo naročite pravočasno pri šolskem vodstvu v Sodražici. Zdravo!

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 3. maja t. l. ob 8. uri v risalnici Mladike v Ptuj. Med običajnim dnevnim redom je poročilo predsednika o seji širjega sosveta UJU poverj. Ljubljana dne 17. aprila t. l. v Celju in predavanje tov. ravnatelja Drag. Humeke o rokotvornem pouku in knjigoveznitstvu. Pridite vsi točno. Odsotnost je opravičiti. — Odbor.

— **ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, 3. maja ob 10. uri v Rogški Slatini. Poleg običajnih točk občnega zbora sledijo poročila o zborovanju »Učiteljskega doma« v Mariboru in o seji širjega sosveta v Celju. Tovariš Verk predava o »Kmetijskem pouku« v osnovni šoli. Četrť ure pred zborovanjem vabim odbor k seji v šolo. — Predsednik.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** zboruje dne 3. maja 1924 ob 9. uri predpoldne v ormoški oko-

Obdrži zdravo telo, za usta, zobe, grlo... ODOL rabi!

Misli boljše!